

KAZUO
ISHIGURO
Rămășițele zilei

Traducere din limba engleză
de Radu Paraschivescu

POLIROM
2012

Cuprins

Prolog: Iulie 1956

Darlington Hall..... 5

Ziua întâi – seara..... 27

Ziua a doua – dimineața

Salisbury..... 55

Ziua a doua – după-amiază

Mortimer's Pond, Dorset..... 127

Ziua a treia – dimineața

Taunton, Somerset..... 145

Ziua a treia – seara

Moscombe, lângă Tavistock, Devon..... 161

Ziua a patra – după-amiază

Little Compton, Cornwall..... 227

Ziua a șasea – seara

Weymouth..... 255

Am ieșit cit mai discret cu puțință tocmai cînd înălțimea sa, care rămăsese în picioare, trecea la alt subiect.

Domnișoara Kenton părea destul de mîhnită.

— Tatăl dumneavoastră se simte foarte rău, domnule. L-am chemat pe doctorul Meredith, însă am înțeles că s-ar putea să întîrzie puțin.

Probabil că m-am arătat oarecum încurcat, căci domnișoara Kenton a continuat.

— Domnule Stevens, se simte într-adevăr rău. Ar fi bine să veniți să-l vedeți.

— Nu am timp aproape deloc. Domniți trebuie să se întoarcă în fumoar dintr-o clipă în alta.

— Desigur. Însă trebuie să veniți acum, domnule Stevens, mai tîrziu s-ar putea să vă pară extrem de rău.

Domnișoara Kenton o luase deja înainte și am străbătut în grabă casa pînă sus, în camera de la mansardă a tatălui meu. Doamna Mortimer, bucătăreasa, stătea aplecată deasupra patului său, avînd încă șortul pe ea.

— O, domnule Stevens, i s-a făcut foarte rău, a spus ea cînd am intrat.

Chipul tatălui meu avea, într-adevăr, o nuanță roșu pămîntie, cum nu mai văzusem la nici o ființă în viață. Am auzit-o pe domnișoara Kenton spunînd încet în spatele meu: „Are pulsul foarte slab”. L-am privit pe tatăl meu preț de o clipă, i-am atins încet fruntea iar apoi mi-am retras mina.

— După părerea mea, a spus doamna Mortimer, a suferit un atac. Am văzut de două ori în viață așa ceva și cred că a suferit un atac.

După care a început să plîngă. Am observat că mirosea puternic a grăsimie și prăjeală. M-am întors și i-am spus domnișoarei Kenton:

— E deosebit de trist. Cu toate acestea, acum trebuie să mă întorc jos.

— Firește, domnule Stevens. Am să vă anunț cînd vine doctorul. Sau dacă se produce vreo schimbare.

— Îți mulțumesc, domnișoară Kenton.

Am coborât scările în grabă și am ajuns la timp ca să-i văd pe gentlemen intrînd în fumoar. Valetul a părut ușurat cînd m-a zărit și le-am făcut imediat semn tuturor celorlalți subalterni să treacă fiecare la locul lui.

Indiferent de ce se întîmplase în sala banchetelor după plecarea mea, în mijlocul oaspetilor exista acum o atmosferă autentică de sărbătoare. Pretutindeni în fumoar gentlemanii păreau că formează grupuri în care rîdeau și se băteau reciproc pe umăr. Din cîte mi-am putut da seama, domnul Lewis se retrăsese deja. M-am trezit croindu-mi drum printre invitați și ducînd pe tavă o sticlă de vin Porto. Tocmai terminam de umplut paharul unui gentleman, cînd o voce a rostit în spatele meu:

— A, Stevens, spuneai că te interesează peștii.

M-am întors și l-am văzut pe tinărul domn Cardinal zîbindu-mi fericit. Am surîs și am întrebat:

— Peștii, domnule?

— Cînd eram mic obișnuiam să țin tot felul de pești tropicali într-un vas cu apă. Un acvariu micuț și destul de reușit. Ia stai, Stevens, te simți bine?

Am zîmbit din nou.

— Foarte bine, mulțumesc, domnule.

— Așa cum pe bună dreptate mi-ai sugerat, ar trebui într-adevăr să vin aici primăvara. Probabil că e foarte frumos la Darlington Hall în perioada aceea. Ultima dată cînd am fost aici cred că era tot iarnă. Spune-mi, Stevens, ești sigur că te simți bine?

— Foarte bine, mulțumesc, domnule.

— Nu ți-e rău, nu?

— Deloc, domnule. Va rog să mă iertați.

Am început să servesc vin de Porto altor cîțiva oaspeți. În spatele meu a izbucnit un puternic hohot de ris și l-am auzit pe preotul belgian exclamînd: „Asta e curată erezie! Erezie, nu altceva!” și rîzînd apoi în gura mare. Am simțit că sînt prins ușor de

încheietura brațului și, cînd m-am întors, l-am văzut pe lordul Darlington.

— Stevens, te simți bine?

— Da, domnule. Perfect.

Am ris și, scoțînd o batistă, mi-am șters repede fața.

— Îmi pare foarte rău, domnule. Încordarea unei zile grele.

— Da, a fost mult de lucru.

Cineva i s-a adresat tocmai atunci lordului Darlington, iar dînsul s-a întors să-i răspundă. Eram pe punctul de a continua să fac înconjurul încăperii, cînd am zărit-o pe domnișoara Kenton făcîndu-mi semn prin ușa deschisă. M-am îndreptat spre ușă, însă înainte de a ajunge la ea, Monsieur Dupont mi-a atins brațul.

— Majordom, mă întreb dacă ai putea să-mi găsești niște bandaje curate. Iar mă dor picioarele de nu mai pot.

— Da, domnule.

Pe cînd mă îndreptam spre ușă, mi-am dat seama că Monsieur Dupont mă urmărea. M-am întors și am spus:

— Am să vin înapoi, domnule, de îndată ce voi avea cele necesare.

— Te rog să te grăbești, majordom. Am dureri.

Domnișoara Kenton se mai afla încă în vestibul, acolo unde o văzusem la început. În timp ce ieșeam, a mers în liniște spre scări, cuprinsă de o apatie curioasă. Apoi s-a întors și a spus:

— Domnule Stevens, îmi pare foarte rău. Tatăl dumneavoastră s-a stins cu cîteva minute în urmă.

— Înțeleg.

Ea și-a privit mîinile, după care s-a uitat la mine.

— Îmi pare foarte rău, domnule Stevens, a spus, adăugînd imediat: Aș vrea să vă pot spune ceva.

— Nu e nevoie, domnișoară Kenton.

— Doctorul Meredith încă nu a venit.

Apoi și-a plecat capul preț de o clipă și a lăsat să-i scape un hohot de plîns. Însă aproape imediat

și-a recăpătat stăpînirea de sine și a întrebă cu o voce sigură:

— Vreți să veniți să îl vedeți?

— Chiar acum sînt foarte ocupat, domnișoară Kenton. Poate puțin mai tîrziu.

— În acest caz, domnule Stevens, îmi dați voie să-i închid eu ochii.

— Ți-aș fi extrem de recunoscător, domnișoară Kenton.

A început să urce scările, dar am oprit-o:

— Domnișoară Kenton, te rog să nu mă crezi deplasat fiindcă nu urc chiar acum să-mi văd tatăl mort. Vezi dumneata, știu că tatăl meu ar fi dorit să-mi îndeplinească în continuare îndatoririle.

— Desigur, domnule Stevens.

— Dacă aș face altfel, simt că l-aș înșela așteptările.

— Desigur, domnule Stevens.

M-am întors cu încă o sticlă de vin de Porto pe tavă și am intrat din nou în fumoar. Acea încăpere relativ mică semăna cu o pădure de fracuri, capete cu părul cărunt și fum de trabucuri. Mi-am croit drum pe lîngă gentlemeni, căutînd paharele care trebuiau umplute la loc. Monsieur Dupont m-a bătut pe umăr și a spus:

— Majordom, te-ai ocupat de ce ți-am spus?

— Îmi pare foarte rău, domnule, dar nu vă pot fi de ajutor în acest moment.

— Ce vrei să spui, majordom? Nu mai ai produse medicale esențiale?

— Întîmplarea face ca un medic să fie în drum spre noi, domnule.

— A, foarte bine! Ai chemat un medic.

— Da, domnule.

— Bine, bine.

Monsieur Dupont și-a reluat conversația, iar eu mi-am continuat drumul de jur împrejurul încăperii timp de cîteva clipe. La un moment dat, contesa germană s-a desprins din mijlocul gentlemenilor și,

înainte să ajung să o servesc, a început să-și toarne singură vin de Porto din sticla de pe tavă.

— Te rog să-i transmiți bucatăresei felicitările mele, Stevens.

— Desigur, doamnă. Vă mulțumesc, doamnă.

— Și dumneata împreună cu echipa dumitale v-ați descurcat bine.

— Vă mulțumesc foarte mult, doamnă.

— La un moment dat în timpul cinei, Stevens, aş fi putut să jur că erai în trei locuri deodată, a spus dînsa și a rîs.

Am rîs și eu scurt și am spus:

— Sînt încîntat că pot fi de folos, doamnă.

Un moment mai tîrziu, l-am zărit nu departe pe tînărul domn Cardinal stînd singur și m-am gîndit că tînărul gentleman ar putea fi timorat de cei prezenți. În orice caz, paharul îi era gol, așa că m-am îndreptat în direcția domnicei sale. A părut foarte bucuros văzîndu-mă și a întins paharul.

— Cred că e admirabil să iubești natura, Stevens, a spus, în timp ce-l serveam. Și îndrăznesc să spun că e foarte avantajos pentru lordul Darlington să aibă pe cineva care să supravegheze cu un ochi de specialist activitatea grădinarului.

— Poftiți, domnule?

— Natura, Stevens. Vorbeam ieri despre minunățiile lumii naturale. Și sînt întru totul de acord cu dumneata, sîntem mult prea indiferenți la splendorile care ne înconjoară.

— Da, domnule.

— Vreau să spun, uită-te ce am discutat pînă acum. Tratat, granițe, daune de război și ocupații. Dar mama Natură își vede de ale ei în felul său atît de blînd. E ciudat să gîndești în felul ăsta, nu găsești?

— Într-adevăr, așa este, domnule.

— Mă întreb dacă n-ar fi fost mai bine dacă Atotputernicul ne-ar fi făcut pe toți... mă rog... un fel de plante. Înțeleși, fixate bine în pămînt. În primul rînd, n-ar mai fi existat prostiile astea despre războaie și granițe.

Tînarului gentleman această idee i s-a părut amuzantă. A rîs scurt, iar apoi, gîndindu-se mai bine, a continuat să rîdă. M-am alăturat și eu rîsului său. Pe urmă m-a înghiontit și mi-a spus: „Poți să-ți inchipui așa ceva, Stevens?” și a rîs din nou.

— Da, domnule, am răspuns rîzînd la rîndul meu, ar fi fost o alternativă extrem de neobișnuită.

— Însă am putea avea și înși ca dumneata, care duc mesaje de colo colo, aduc ceaiul și alte chestii de genul ăsta. Altminteri, cum am reuși să facem vreodată ceva? Poți să-ți inchipui una ca asta, Stevens? Înfipti cu toții în pămînt? Încearcă numai să-ți inchipui!

Tocmai atunci, lingă mine și-a făcut apariția un valet.

— Domnișoara Kenton vrea să vă vorbească, domnule, a spus el.

Mi-am cerut scuze domnului Cardinal și am pornit spre ușă. L-am observat pe Monsieur Dupont, care părea că o păzește, și care mi-a spus cînd m-am apropiat:

— Majordom, medicul e aici?

— Chiar acum voi afla, domnule. Mă întorc imediat.

— Mă cam doare.

— Îmi pare foarte rău, domnule. Medicul trebuie să soscască din clipă în clipă.

De data asta, Monsieur Dupont m-a urmărit și după ce am ieșit. Domnișoara Kenton stătea din nou afară în vestibul.

— Domnule Stevens, a spus ea, doctorul Meredith a venit și a urcat scările.

Vorbise încet, însă Monsieur Dupont a exclamat imediat din spatele meu: „A, bine!”

M-am întors spre dînsul și i-am spus:

— Dacă doriți să mă urmați, domnule.

L-am condus în sala de biliard, unde am ațîtat focul, în timp ce dînsul s-a așezat într-unul din scaunele din piele și a început să-și scoată pantofii.